

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2022. gada 26. septembrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk –
Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 155/2022),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu
atzīt 2019. gada 9. maija likuma „Grozījumi Personu apliecinošu dokumentu
likumā” 2. pantu, kā arī 3. pantu (turpmāk – apstrīdētās normas), ciktāl tas paredz
papildināt Personu apliecinošu dokumentu likuma pārejas noteikumus ar 5., 6. un
7. punktu, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme)
94., 96.–98. un 115. pantam un spēkā neesošu no [datums].

2. Apstrīdētās normas citstarp noteic, ka no 2023. gada 1. janvāra personas
apliecība ir obligāts personu apliecinošs dokuments Latvijas pilsonim vai nepilsonim,
kurš sasniedzis 15 gadu vecumu, kā arī reglamentē pārejas periodu minētā noteikuma
piemērošanā uz noteiktām personām.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par
to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts noteic, ka persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts kopsakarā ar 19.² panta sestās daļas 1. punktu prasa minēto uzskatu juridiski pamatot.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*). Personas pamattiesību aizskārums parasti pastāv, ja tiesību norma, kuru persona uzskata par neatbilstošu augstāka juridiska spēka normām, tai ir piemērota. Tomēr pamattiesību aizskārums var tikt konstatēts arī gadījumos, kad apstrīdētā norma personai nav piemērota, bet pastāv tāds apstākļu kopums, kas ļauj Satversmes tiesai pārliecināties par aizskāruma esamību (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 21.1. punktu*).

Pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, ar apstrīdētajām normām par obligātu tiek noteikta personas apliecība – elektroniska identifikācijas ierīce, nevis dokuments. Pieteikuma iesniedzēja uzskata: nosakot šāda veida personas apliecību

par obligātu, tiek ierobežotas viņas tiesības uz personas neaizskaramību, brīvu pārvietošanos, nekontrolējošu vidi un tiesības netikt izsekotai un tādējādi tiek aizskartas viņai Satversmes 94., 96.–98. un 115. pantā noteiktās pamattiesības.

No pieteikuma kopumā ir secināms, ka Pieteikuma iesniedzēja iebilst pret to, ka apstrīdētās normas paredz personas apliecību noteikt par obligātu personu apliecinošu dokumentu. Tomēr pieteikumā nav pamatots, kādā veidā katru no pieteikumā norādītajām Satversmes normās ietvertajām pamattiesībām aizskartu tieši apstrīdētās normas. Pieteikuma iesniedzēja nav arī sniegusi pamatojumu tam, kā šobrīd tieši apstrīdētās normas rada Pieteikuma iesniedzējai tās pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 155/2022).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš